

Lingua 3º / Unidade 6 / O refraneiro

Actividade 1

Enunciado: Que quere dicir o refrán?

- Ninguén nace aprendido
-
-

Solución

Ninguén o sabe todo, hai que medrar, estudar, ler e falar cos maiores para saber cousas.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Describe correctamente o que se solicita sen faltas de ortografía.	Describe correctamente o que se solicita con moi poucas faltas de ortografía.	Describe o que se solicita con algunhas faltas de ortografía.	Non describe correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

1.2. Interpreta refráns.

Competencias clave

Competencia en conciencia e expresión cultural.

Competencia dixital.

Actividade 2

Enunciado: O dicionario serve para explicar o significado das palabras. Que outros usos pode ter?

Solución

O dicionario tamén pode servir para ver que tipo de palabra é, saber o xénero das palabras e coñecer o sinónimos e antónimos.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Describe correctamente o que se solicita sen faltas de ortografía.	Describe correctamente o que se solicita con moi poucas faltas de ortografía.	Describe o que se solicita con algunhas faltas de ortografía.	Non describe correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

4.1. Coñece diferentes utilidades do dicionario.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Sentido de iniciativa e emprendemento.

Actividade 3

Enunciado: Identifica os prefixos e sufixos destas palabras segundo corresponda.

desinformar	panadeiro	imposible
froitería	rapazolo	refacer
destapar	imposible	inconfesable
	zapatón	peixeira

Solución

Des-informar, panad-**eiro**, **im**-posible, froit-**ería**, rapaz-**olo**, **re**-facer, **des**-tapar, **im**-posible, **in**-confesable, zapa-**tón**, peix-**eira**.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Identifica o que se solicita sen cometer ningún erro.	Identifica o que se solicita e comete ata catro erros.	Identifica o que se solicita e comete ata seis erros.	Non realiza correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

5.1. Recoñece sufixos e prefixos.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia matemática.

Competencia para aprender a aprender.

Actividade 4

Enunciado: Forma palabras derivadas engadindo os prefixos in-, des- ou re- e os sufixos -ona e -eira. Escribe unha oración con cada unha das palabras que formaches.

Ler: _____

Xusto: _____

Cubrir: _____

Froit(a): _____

Mes(a): _____

Solución

Reler, inxusto, descubrir, froiteira, mesona.

A segunda parte da actividade é de resposta libre. Cómpre que se escriban sen faltas de ortografía.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Realiza o que se solicita sen faltas de ortografía.	Realiza o que se solicita con moi poucas faltas de ortografía e comete ata dous erros.	Realiza o que se solicita con algunhas faltas de ortografía e comete ata tres erros.	Non realiza correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

6.1. Coñece a función dos sufixos e prefixos na formación de novas palabras.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia matemática.

Competencia para aprender a aprender.

Actividade 5

Enunciado: Identifica os determinantes demostrativos e logo clasifícaos na táboa. Por último completa a táboa co resto dos demostrativos.

Aquelas nenas son as miñas amigas.
 Estas zapatillas mercoumas Xosé.
 Ese coche saíu este ano ao mercado.
 Esas bicicletas son verdes e aqueles patíns amarelos.
 Aquel rapaz é o tío de María e este de aquí é o seu curmán.

	singular		plural	
	masculino	feminino	masculino	feminino
preto				
nin preto nin lonxe				
lonxe				

Solución

Aquelas nenas son as miñas amigas.
Estas zapatillas mercoumas Xosé.
Ese coche saíu **este** ano ao mercado.
Esas bicicletas son verdes e **aqueles** patíns amarelos.
Aquel rapaz é o tío de María e **aqueles** señores son os seus avós.

	singular		plural	
	masculino	feminino	masculino	feminino
preto	este	esta	estes	estas
nin preto nin lonxe	ese	esa	eses	esas
lonxe	aquel	aquela	aqueles	aquelas

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Identifica e clasifica o que se solicita sen cometer ningún erro.	Identifica e clasifica o que se solicita e comete ata cinco erros.	Identifica o que se solicita e comete ata sete erros.	Non realiza correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

7.1. Recoñece e clasifica determinantes.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.
 Sentido de iniciativa e emprendemento.

Actividade 6

Enunciado: Identifica as contraccións dos determinantes demostrativos coas preposicións.

Nese monte hai unha área recreativa.

Neste coche, que é **daquel** señor, viaxei ata Barcelona.

Neses edificios vive a miña madriña e **naquelas** casas os meus avós.

Desa casa saía moito fumo.

Naquela ocasión viñeran todos os meus amigos **nesas** bicicletas vellas.

Deste rapaz faláronme moi ben, é moi simpático.

Estes gatos son **daqueles** nenos.

Solución

Nese monte hai unha área recreativa.

Neste coche, que é **daquel** señor, viaxei ata Barcelona.

Neses edificios vive a miña madriña e **naquelas** casas os meus avós.

Desa casa saía moito fumo.

Naquela ocasión viñeran todos os meus amigos **nesas** bicicletas vellas.

Deste rapaz faláronme moi ben, é moi simpático.

Estes gatos son **daqueles** nenos.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Identifica o que se solicita sen cometer ningún erro.	Identifica o que se solicita e comete ata tres erros.	Identifica o que se solicita e comete ata seis erros.	Non realiza correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

8.1. Identifica e realiza contraccións do determinante coa preposición.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Sentido de iniciativa e emprendemento.

Actividade 7

Enunciado: Escribe o nome destes debuxos e logo fai unha oración con cada un deles.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Solución

Sombreiro, bufanda, bruxa, burbulla, libro, burro.

As oracións son de resposta libre. Cómpre que as escriban de xeito claro e sen faltas de ortografía.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Escribe correctamente o que se solicita sen faltas de ortografía.	Escribe correctamente o que se solicita con moi poucas faltas de ortografía.	Escribe correctamente o que se solicita con algunhas faltas de ortografía.	Non escribe correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

9.1. Coñece e aplica a regra de escritura do b.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia para aprender a aprender.

Competencias sociais e cívicas.

Actividade 8

Enunciado: Corrixe os erros do seguinte texto.

Xa había algúns días que a vrétema cuvría a bila da alvufeira. Así que os veciños, cansos de non ver nada, acudiron a Vrais, un vruxo moi coñecido, na busca de axuda. O home vibía nunha povre cabana, acompañado por un vufo vranco. Amavlemente atendeu os veciños.

Solución

Xa hab**í**a algúns días que a br**é**tema cubr**í**a a vil**a** da alb**u**feira. Así que os veciños, cansos de non ver nada, acudiron a Bra**i**s, un br**u**xo moi coñecido, na busca de axuda. O home viv**í**a nunha pob**r**e cabana, acompañado por un bufo br**a**nco. Amab**l**emente atendeu os veciños.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Identifica o que se solicita sen cometer ningún erro.	Identifica o que se solicita e comete ata catro erros.	Identifica o que se solicita e comete ata seis erros.	Non realiza correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

9.1. Coñece e aplica a regra de escritura do b.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia para aprender a aprender.

Competencia matemática.

Actividade 9

Enunciado: Escribe o teu autorretrato.

Solución

Resposta libre. Cómpre que se escriba dun xeito claro e sen faltas de ortografía.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Escribe correctamente o que se solicita sen faltas de ortografía.	Escribe correctamente o que se solicita con moi poucas faltas de ortografía.	Escribe correctamente o que se solicita con algunhas faltas de ortografía.	Non escribe correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

11.1. Realiza un autorretrato.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia en conciencia e expresión cultural.

Actividade 10

Enunciado:

Le con atención e contesta.

Un bravo pirata
había unha vez
que tiña tres patas,
unha, dúas tres.

Das tres unha soa
remata nun pé
con dedos e todo
como debe ser.

Antón CORTIZAS

Era unha vez na Quimbamba

Tambre

- Cantos versos ten esta poesía? _____
- Cantas estrofas? _____

Solución

Ten oito versos e dúas estrofas.

Rúbrica			
Excelente	Satisfactorio	Elemental	Inadecuado
Escribe e identifica correctamente o que se solicita sen faltas de ortografía.	Escribe e identifica correctamente o que se solicita con moi poucas faltas de ortografía.	Escribe o que se solicita con algunhas faltas de ortografía.	Non escribe correctamente o que se solicita.

Estándar de aprendizaxe avaliable

11.1. Identifica o desenlace dunha narración.

Competencias clave

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia en conciencia e expresión cultural.